

[Fuglsang.]

var det for landarbejderne, for det var dem, det kom til at gå ud over.

Ved samme lejlighed bebudede samme daværende statsminister nedsat en kommission til undersøgelse af landbrugets arbejdstidsproblem. Men da man kom så langt, bevægede man sig over på et område, hvor det parlamentariske liv ikke udfoldede sig slet så hurtigt, som det hidtil havde. Der er nu gået ca. 1½ år, en ny overenskomstsituation står for døren, men til den nævnte kommission har man ikke mærket stort i mellemtiden. De danske landarbejdere har stadig længere arbejdstid end andre danske arbejdere og længere arbejdstid end deres kolleger i andre lande. Danmark hører stadig, således som sekretær Vilh. Rasmussen fra arbejdsmandsforbundets landarbejdergruppe understregede det i en artikel i „Arbejds mændenes Fagblad“ 15. januar i fjor, til de tilbagestående lande, som må være indbefattet i den af det internationale arbejdsbureau i Genève udsendte henstilling om at gå ind for 8 timers dagen for herved at få sin lovgivning på dette område bragt på højde med den almindelige civilisations krav.

Det er ikke uden grund, at almindelige mennesker, når de gang på gang stilles overfor eksempler som det, jeg nævnte, får en mistanke om, at ikke alene er der faktisk intet sket, men man har heller aldrig for alvor tænkt sig, at der skulle ske noget. Hele denne kommission synes simpelthen kun nedsat til lejligheden for at berolige og måske vildlede de med rette oprørte landarbejdere og holde dem hen med snak. Det synes, som om det faktisk er således, og det blev jo også ganske klart sagt af det daværende medlem hr. Axel Kristensen, som dengang var partiet venstres ordfører, og som, efter iøvrigt at have anbefalet forslaget, gennem hvilket — som han sagde — venstre helt og fuldt havde fået sine krav opfyldt, tog afstand fra en sådan kommission, der, som han sagde, kun kunne skabe falske forhåbninger og forventninger. Og sådan har det jo vist sig at være. Man har skabt falske forudsætninger og forhåbninger om noget, som aldrig vil blive virkelighed, uden at landarbejderne selv lægger deres afgørende lod i vægtskålen og selv gennemtvinger en arbejdstidsforkortelse og en ferie-

ordning, som der i dag er al grund til og alle muligheder for at gennemføre.

Når der ingenting er sket i mellemtiden, skyldes det nemlig ikke, at mulighederne ikke er tilstede; det kan simpelthen kun skyldes manglende vilje. Det har vist sig praktisk muligt at gennemføre gennemsnitlig 8 timers arbejdsdag indenfor landbruget bl. a. i de andre nordiske lande: i Sverige, hvor bl. a. Skånes landbrugsmæssige forhold i temmelig høj grad ligner vore, i det langt fattigere, krigsramte Finland og i Norge. 8 timers dag er ligeledes gennemført i vort afsætningsland, England, og hos vore konkurrenter i New Zealand. Men så kan man ikke med rette her i Danmark påberåbe sig uovervindelige praktiske vanskeligheder. De biologiske ejendommeligheder, levende planters og dyrs særegne krav, som man så ofte påberåber sig, er jo ikke noget særegent i Danmark, men må formodes også at gælde for køer, svin og planter i andre lande.

Det kan heller ikke være det danske landbrugs almindelige udviklingstrin eller økonomiske muligheder, der begrunder, at Danmarks landarbejdere stadig befinder sig i en undtagelsesstilling. Når vore landarbejders arbejdstid ikke er forkortet i samme forhold som f. eks. industriarbejdernes, og når de stadig må nøjes med en dårligere ferieordning, skyldes det ikke, at landbruget produktionsmæssigt ikke er fulgt med tiden. Forholdet er dog det, at produktionen pr. arbejder indenfor landbruget i dag er ca. 3 gange større end for 50 år siden, medens produktionen pr. arealenhed er ca. 2½ gange større. Men alligevel har de danske landarbejdere en gennemsnitlig årlig arbejdstid på 2 600 timer, medens landarbejderne i de andre nordiske lande som sagt kun har 2 400 timer.

Det kan heller ikke være økonomiske grunde, der gør, at landarbejderne både med hensyn til arbejdstid og forøvrigt også med hensyn til løn står tilbage, som de gør. Når det er sådan, at gennemsnitsindtægten for de største brug — brug over 100 ha — de to sidste år har været henholdsvis 42 200 kr. og 53 700 kr. og gennemsnitsindtægten for ejendomme på 50—100 ha henholdsvis 16 400 kr. og 22 600 kr., kan landarbejderne med fuld ret både med hensyn til økonomi og arbejdsforhold forlange ligestilling med andre danske arbejdere.